

LBRIS

We know
books

SIMONA GÂNJ

Piciorul Lupului

Ile și Ion

Editura **INK STORY**
Pucioasa, 2022

LIBRIS

We know
books

PARTEA ÎNTÂI
Începuturi

Iubirea nu a fost

Ziua pornise la drum ca multe altele din existența ei. Niciun mic detaliu sau indiciu în aer în plus, niciun tremur de inimă, nicio ițire neașteptată de nori pe cer, nicio rază de soare nu cădea pe pământ într-un mod neobișnuit. Nimic nu arăta altfel decât în toate celelalte zile. Părinții săi plecaseră de dimineață cine știe pe unde, cu treburi și planuri încropite ad-hoc în care, ca de fiecare dată când era vorba de ceva important, nu o includeau și pe ea. Să o ferească de griji și gânduri inutile, după cum ziceau ei.

Pe plita sobei, ascunsă în umbra răcoroasă a bucătăriei de vară, o aștepta un mic dejun simplu, alcătuit, ca de obicei, dintr-un ou prăjit de mama sa în tigaia specială. Aceasta avea niște adâncituri rotunde și perfecte, numai bune pentru a-l ascunde acolo ca pe ceva prețios, a-l rumeni bine pe dedesubt și a-l păstra moale, asemeni unui miez *in tremolo*¹ de scoică și a-l scoate mai apoi la lumină într-o formă de soare galben-portocaliu pe pat de aură albă. „*Până și regina s-ar bucura să aibă un ou atât de bine gătit la micul dejun!*”, îi spunea în fiecare dimineață mama ei, cu un zâmbet jucăuș în privirea ce cobora direct pe colțul din

1 TRÉMOLO s.n. (Muz.) Tremurătură ușoară, care are un efect plăcut.

stânga al gurii, ocolind sprânceana, mereu zburlită, ce acoperirea în mod neglijent pleoapele.

Mama ei era frumoasă. Așa o considera de când o știa, privind-o cu ochii albaștri înmuiați în anii copilăriei, asemeni aripilor de pescăruș scufundate ușor și apretate de spuma mării ca o dantelă desprinsă din mâinile talentate ale celui mai iscusit dantelar. Îi plăcea să i se spună că seamănă cu ea, că au aceeași privire isteată, același ochi drept care o tot ia pieziș către stânga. Era adoptată, fapt care nu era niciun secret pentru nimeni. Trecuse de atâtea ori granița dintre gardurile vecine și familii, încât, atunci când s-a hotărât adopția, nu a fost mirată, nu a fost necăjită, nu a fost tristă, nu s-a simțit dezrădăcinată. Se simțise dintr-odată iubită, dorită și cuprinsă în de două ori mai multe brațe care o purtau, o legănau, o dansau, o mângâiau. Era bucuroasă și liniștită în noua postură de copil cu două mame.

Trecuseră aproape treisprezece ani de atunci. Nici măcar numele nu și-l schimbase. Era același, rămăsese în aceeași familie. Lăsase o curte și o mamă pentru curtea vecină în care se afla femeia care tânjise nespuse de mult timp să dea naștere propriului său copil, dar pe care soarta nu o învrednicise cu unul apărut din propriul pântec. Tocmai de aceea, i-a dăruit ei tot ce strânsese în anii de dor, de suferință, de disperare, de cedare, de renunțare și de durere perpetuă.

Tatăl său natural nu mai era de mult timp printre ei. Icnise o vreme, gemuse o alta, se cutremurase vreo trei anotimpuri ca o sperietoare slabă zguduită de furtuni și vânt violent. Iarna venise apoi rece și grea ca o mantie rău prevestitoare, acoperind încetșor și protector un firicel de sânge, semn al ultimei zbateri a unor plămâni bolnavi și suferinzi de prea mult timp. Zăpada topită mai repede decât altădată se contopise cu lacrimile mamei, ducându-le repezi și sărate departe în vale, pe

izlaz. Acolo, toate împreună, urme ale iernii și semne ale durerii, se așezară pe pământ, plângând încetșor până ce primăvara le dădu o altă viață și menire, cea de apă pentru plante.

Îarba și florile au băut cocktail-ul sărat, minunându-se de un gust pe care nu îl mai simțiseră până atunci, cel al suferinței cunoscute acum și de oamenii de pe deal.

***

Ile se trezi din reverie. Începu să mănânce încetșor oul, mestecând pe îndelete, de parcă altfel s-ar fi putut îneca cu amintirile de copil, firave și moi.

Avea nouăsprezece ani acum. Privirile i se opriră pe oglinda ciobită care stătea agățată pe peretele dintre sobă și ușă. În ea se proiecta imaginea unei fete blonduțe, cu păr lins și drept, cu două șuvițe împletite într-un spic perfect, care îi încadrau chipul cu blândețe și îi dădeau un aspect de lan în bătaia soarelui. Se uita uimită la ea și la imaginea brăzdată de linii a feței sale, ce lua forma ochiului de sticlă spart în care se reflecta ca într-un vitraliu, când în culori vii, când în unele șterse și mohorâte. Reflexia din oglindă se oprea un pic mai jos de piept. Bluza de in alb, curat și proaspăt, ce purta în ea mirosul săpunului de casă tăiat și păstrat în bucăți pătrate și cu șanțuri adâncite de lama cuțitului, se rotunjea îndrăzneț peste sânii tineri și plini de viață. Dacă ar fi coborât mai jos de talia fină și frântă, i s-ar fi arătat niște șolduri întinse, un pic exagerate, lipite cu îndrăzneală de o pereche de picioare ce nu aveau astâmpăr și băteau mereu un tact și o măsură de fată ajunsă la vârsta măritișului. Așa spunea satul și așa fremătau mahalalele. Venise timpul pentru Ile!

Oglinda ciobită și spartă îi arăta însă doar capul rotund și copilăros, iar fata visa să rămână încă în starea de inocență și de reverie mulți ani de acum înainte.

La școala din sat mersese doar opt clase. I-ar fi plăcut să continue, dar vremurile erau cum erau, așezate necuviincios în sensul invers al liniștii, al lipsei de griji și de greutate. Războiul îi izgonise din sat, îi forțase să se refugieze în locuri îndepărtate, îi înghesuise în vagoane sordide de tren cu toate lucrurile cărate și așezate inutil în spațiile strâmte și înguste din jurul lor. Acum, viața se chinuia să reîntre pe un făgaș deloc ușor de imaginat și conturat, pentru că ici colo vedeai o casă ce arse, o alta nouă care nu renăștea prea ușor din cenușa celei vechi. Poate tocmai de aceea tatăl ei adoptiv se mai enerva câteodată, făcându-l să apeleze la gesturi extreme, ca atunci când aruncase cana cu apă în oglindă, plătind ciob pentru ciob. Era un om calm și bun, dar uneori se trezea scuturat de amintiri și dureri pe care nu le putea ține în frâu și, atunci când îi scăpau, ieșeau scânteii. Mama ei strângea cioburile de sticlă cu încăpățănarea celei care credea că, odată lipite, totul putea redeveni la forma de odinioară. Începutul acela liniștit și duios de altădată. Apoi, obosită, încetă să le mai culeagă și să le lipească mereu, adăugându-le la obiectul acela imperfect. I se făcu lehamite de amintiri, de speranțe, de dureri, de iubiri trecute și destrămate. Astfel, oglinda parcurgea în pași mici și tăioși drumul către groapa de gunoi a satului.

Auzi pe cineva strigând la poartă. Căinii se aruncau în lanțuri cu forța animalelor care, mici și firave de felul lor, deveneau obraznice și insolente, înrăite de însuși lanțul care le ținea captive și le obliga la plictiseală și exces de vigilență. Se ridică alene de pe scaun, scuturându-se de visarea și cufundarea în neantul gândurilor. Strigă cu glas moale încercând să îi liniștească din delirul zbuciumului lor. Inutil. Cu cât încerca să îi domolească mai tare, cu atât lanțul devenea mai întins, iar animalele se umflau în fala imaginată a unora vâjnoase și cutezătoare.

În poartă, zări o siluetă pipernicită și putredă de bătrână urâtă și plină de riduri ca o bucată de țesătură prinsă în colții unui foarfece tăios și nemilos, dar ruginit în același timp. O secundă se gândi să nu iasă, să lase impresia că nu era nimeni acasă, să o abandoneze pradă spaimei care ar face-o să își imagineze că dulăii sunt răi și dezlegați și că ar face-o bucăți dacă i-ar trece prin cap să înainteze. Dar ceva o intriga în apariția aceea neanunțată. Așa că mai făcu un efort de dojenire maternă a furiei animalelor și se îndreptă cu pas furișat și ușor spre poartă. O cunoștea pe femeia aceea. O mai zărise o dată sau de două ori pe la balurile de duminică din sat.

De la vârsta de șaisprezece ani, Ile se alăturase cu acordul mamelor sale și dezacordul vehement al tatălui duminicilor dansante din centrul satului. Aici, se încingea câte o oră nebună și săltăreață, la care participau doar cei tineri, femeile măritate stând pe margine și privindu-le invidioase pe cele care încă mai aveau timp de joacă și libertate. Unele mai băgăcioase și răutăcioase făceau pronosticuri legate de viitoarele nunți la care vor dansa până la sfârșitul anului, apreciind asta în funcție de numărul de ocheade mai furișe și piezișe pe care și le aruncau unii și alții pe acolo.

Pe fată o invitau des la dans toți băieții tineri, frumoși și înalți. Nu prea stătea pe margine, dar ea era iute și se furișea de lângă ei asemenea unui fuior subțire și alunecos, zăpăcit și nestăpânit ce nu își găsisese încă mâinile dibace și puternice care să îi domolească zbuciumul și să îi netezească firele zburlite.

Cu unii dintre cei insistenți și încăpățânați mai dansa și a doua oară, dar a treia oară nu exista niciodată în *caietul ei de promisiuni*.

Amândouă mamele aveau grijă să poarte veșminte de mare eleganță și fală, cu pantofi negri de piele și cu fuste plisate, lunguțe până sub genunchi, care se

IPDIS | We know
 așezau decent și numai uneori, în vârtoarea unui dans mai tumultuos, dezvăluiau privirii doi genunchi rotunzi și frumoși, neastâmpărați și obrăznicuți.

Bătrâna o întrebă cu glas dogit de tutun ieftin și de ani prea mulți dacă e singură acasă și dacă i-ar putea da ceva de mâncare în schimbul unei partide de ghicit care să îi prefigureze viitorul și ursitul.

Ile era miloasă din fire, însă naivă nu era și, rațional gândind, poveștile cu vrăjitoare care mâncau fetele nemăritate de vii nu își aveau locul în anii aceia la sat. Așa că o primi înăuntru. Cărțile fură întinse cu năduf pe masă, iar bătrâna începu să îi ghicească de una și alta. În ultima carte se arată un pitic cu păr alb, ursitul ei cu care își va uni destinul pentru ani mulți, până când amândoi nu vor mai fi.

Fata noastră înălțuță îi pufni bătrânei în nas cu nerv și cu orgoliul celei frumoase, care știa prea bine ce carte a destinului și măritişului să joace.

Bătrâna se făcu nevăzută. Câinii mai lătrară o vreme, după care liniștea se așternu peste curte. Spre seară abia se întoarseră și părinții, iar după chipul lor preocupat, își dădu seama că se preconizau discuții serioase. Părea că stabiliseră deja ceva ce nu suferea nicio amânare.

Liniște și furie

Toți trei se așezară pe terasă. Era încă timid luminată de înserarea plăcută și lăptoasă, aproape plină de voluptate, ce se lăsa încet peste sat și peste oameni. Aburii eleganți și chivernisiți ai nopții ce se anunța a fi vâscoasă și densă, răcoroasă și întunecată, cum îi stă bine unui sfârșit de toamnă, se ridicau încetișor, abia perceptibili din adâncurile pădurii, cu aripile desfăcute ca pentru un zbor etern.

Jur-împrejur se auzeau zgomotele specifice serii, nări fremătânde de animale sătule, copite așezându-se și potrivindu-se încetișor în patul și învelișul cuminte de paie, găini ce moțâiau cu ciocul în pene fără să se gândească la nimic, nici măcar la cocoșul fudul care stătea în coasta lor, îmbrăcat impecabil ca un general zburlit. În depărtare, se auzea câte o vulpe chițâind penibil asemenea unui șoarece minuscul și fugar, apoi copitele înfundate în mlaștini și noroaie ale porcilor mistreți, ce își începeau cutezători rondul de noapte.

Curțile vecine, nu foarte apropiate, dar nici extrem de îndepărtate, scoteau la garduri ca niște coțofone guralive mici frânturi de conversații banale înfipite în mirosul de bălegar al împrejurimilor și al mămăligii întinse pe un fund de lemn obosit de timp, amenințată

cu o atâ ce atârna deasupra-i, ca o spânzurătoare infantilă.

Tatăl ei, Neculai, își aprinse un trabuc pe care îl învârtea încetișor între degete, suflând fumul abia simțit în rotocoale de gânduri și întrebări, ca într-un dans doar de el cunoscut. Asemenea focului din sobă, începuse să motăie și el, după ce își terminase jocul cu aprinsul, fiertul, răsturnatul aromelor pe masa de seară.

Adela își ridică mâinile din poală și îi atinse încetișor capul lui Ile, copil drag, adorat, primit din mâinile lui Dumnezeu atunci când nu mai era speranță. Obrajii fetei ardeau în palmele ei ca o răsuflare încă fierbinte desprinsă din jăratecul focului. Trăiau vremuri încă grele, neîndestulătoare, dar nu se plâneau. Din puținul lor, îi ajutau cum puteau și pe alții mai puțin norocoși decât ei. O făceau cu suflet, cu credință, cu bucurie, ca într-un soi de aducere aminte a momentelor în care, fără ajutorul altora, viața lor s-ar fi putut curma mai repede și mai ușor decât se gândise la începuturi destinul lor. Familiile cu mulți copii din satul lor erau numeroase, cu guri multe și flămânde adunate seara și dimineața în jurul unei mese prea mici și zgârcite. Ei erau doar trei, cu o gospodărie bine așezată și generoasă cu traiul de zi cu zi.

La toate astea se gândea Adela, cuprinzând cu drag ochii lui Ile în propria ei privire. Ciudat cum semănau ele de bine, de parcă Dumnezeu o redesenase pe ea, mama de împrumut, cu trăsăturile fetei care răsărise în curtea lor acum ceva ani! Dumnezeu avusese un penel iscusit. Le creionase aceeași privire îndrăzneată și cuprinzătoare, le așezase pe buze aceeași nuanță de zâmbet, un pic pieziș, un pic jucăuș. Erau ca două picături de apă, ba chiar mai mult decât spunea expresia aceasta pe care ea, personal, o găsea un pic nătângă. La începuturile lor, stropii erau identici, după care, însă, luau forma dorită de vânt, de pământ, de frunze,

de flori, întinzându-se și transformându-se. La ele era invers. Treisprezece ani de viață și de iubire mai adânci decât marea pe care nu o văzuseră niciodată, dar la care visaseră, uneori declarată, alteori simțită doar din priviri, tatonări, atingeri, le făcuseră identice și așa rămăseseră, ca două siameze înțepenite cu privirile înfipite una în cealaltă.

Nouăsprezece ani. Ile era deja mare. Pământul îi striga vieții că venise momentul acela în care se putea așeza la casa ei. Zbiera întreg satul că trebuie. Însă, dacă ar fi fost după ea, ar fi rămas copil bătrân în ograda lor. Nu voia să se despartă de sufletul ei geamăn, dar zarurile le fuseseră aruncate astăzi pe partea norocoasă, după cum ar fi zis lumea. Ion era băiat bun. Lucra la București, avea un salariu frumușel și familia lui era una dintre cele mai respectate. Se enerva gândindu-se acum la băiatul cel bun care apăruse de niciunde. Până azi nici nu auzise de el. L-o fi văzut poate acum multă vreme, când încă nu era flăcăul trecut de astăzi. Ce i-o fi venit gândul de însurătoare tocmai acum? De ce s-o fi întors în sat să își caute pereche? Nu putea să își găsească o boieroaică de capitală? Cu tocuri înalte, bătând sacadat în trotuare și nu în noroaie. Adela se enervă și mai tare, deoarece cineva se pusese pieziș ca o coasă inversă peste brazda ei de iarbă! Ea nu voia să își mărite fata. Era încă un copil. Nu era ca toate celelalte care se măritau devreme, făceau copii și apoi înfundau satul cu plânsete și cu lipsuri. Ile era deșteaptă și citea orice îi cădea în mână. Pentru pasiunea ei, plecau împreună să cumpere gaz de la cooperativa din sat cu care să lumineze paravanul micuț și înghesuit până târziu în noapte, cu o flacăra urât mirositoare, dar plină de spirit și istețime întinsă peste ochii curioși ai fetei. Cu ea, aduna pe furis de prin bătătură tot ceea ce putea fi transformat în troc simplu la magazinul din sat. Dădeau ce puteau și primeau cărți și ziare. Era mândră

de raftul ce se ridica înfipt în fundul sălii, cu cotoare de cărți îmbietoare. Și era și mai mândră de copilul ei iubitor de povești. Învățase și Neculai acum să nu se mai mire când dispăreau obiecte sau provizii din casă. Întâi se enervase, apoi nu mai întrebuse, se obișnuise cu gândul că, încetșor, trebuia să mai adauge câte o etajeră bibliotecii improvizate.

Uneori, Ile le citea, iar ei erau tare mândri și înghițeau cuvintele fetei cu pofta și bucuria părinților de a vedea cum copilul lor, dar de la Dumnezeu, se lipește de pagini ca pruncul de sânul mamei, dintr-odată, fără gesturi pregătitoare, cu foame, cu vervă, smucit, uneori dureros, cerându-și dreptul la viață.

La început, Neculai nu a vrut să o adopte. I se părea însă ciudat că Adela nu renunța la suferința ei permanentă de a nu putea avea copii. O vedea plângând, o simțea țipând în șoapte tăcute. Noaptea, deși ea se întorcea cu spatele la el, îi simțea firicelul încăpățânat de lacrimi ce curgeau în direcția opusă lui. Apoi, din ce în ce mai des, Ile traversa gardul și venea să se joace și să alerge cu Adela. Le surprindea ca pe două fete complotând jocuri noi, ascunzându-se în povești numai de ele știute. Îl intriga prezența ei. Se obișnuia greu cu agitația și neastâmpărul unui copil în curtea ce stătuse mută atâta amar de ani. Se trezise însă că începea să participe și el, pe nesimțite, la bucuria ei. Îi construise dintr-un lemn lucios și neted un scăunel cu trei picioare, apoi îi creă și o păpușă, pe care Adela o îmbracă în rochii confecționate cu dibăcie de mâna ei. Urmă un cărucior, apoi câte și mai câte jucării pe care fetița le adora.

Încetul cu încetul, în interiorul său se strecurară gândul și dorința de a o lecui pe soția sa de dorul și neputința ei de a fi mamă. De a o îndepărta de nenorocirile care se abătuseră asupra ei cu fiecare

pierdere de sarcină suferită.

Se uita din ce în ce mai des în curtea vecină. Mama lui Ile, sora lui, se descurca tot mai greu cu cei cinci copii pe care îi creștea singură.

Adoptarea fetei le păru tuturor un aranjament profitabil, iar Ile se arătă bucuroasă de ocazia pe care o avea de a-și prelungi șederea alături de Adela. Zilele lor se contopiră cu nopțile petrecute în îmbrățișări prelungi, ce aveau darul de a șterge tristețea de pe chipul soției sale și oful din suflet.

Ile intră în casa lor cu acte în regulă, dar, peste aranjamentul formal și rece, plutea o dragoste greu de cuprins în cuvinte și gesturi.

***

Treisprezece ani au curs ca apa zvârlită din balia de tablă în colțul gardului, cu valuri repede înghițite de pământul însetat de viață.

Neculai le privea acum pe sub mustața răsucită și aranjată cu mare migală dimineața. Momentan, părea un pic pleoștită și cădea neglijent peste rictusul omului care încearcă să deschidă poarta viitorului, cu speranța că poate, poate, va primi de acolo certitudinea lucrului potrivit și bine pus la cale.

Le sărută pe frunte pe amândouă fetele lui și se retrase, adâncindu-se în moliciunea patului cu gândurile întinse și scufundate în perna cu miros proaspăt de ierburi de câmpie sălbatice. Dumnezeu știe cum anume reușea femeia asta a lui de făcea ca viața să pară atât de diferită de a celorlalți oameni, cum mai găsea în ea resurse infinite pentru a desena frumos și a face plăcut mirositor fiecare ungher de casă, de curte și grădină!

Știa că a doua zi urmau să vină pețitorii, așa conveniseră. Mătușa aceea a lui, Ana, care le împuiase